

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att.: audgym@uvm.dk

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Gymnasiernes Bestyrelsesforening har med mail af 26.8.2016 modtaget ovennævnte lovforslag i høring. Vi afgiver hermed vores hørings svar. Gymnasiernes Bestyrelsesforening vil gerne kvittere for arbejdet med reformen, som indeholder mange gode initiativer. Vi støtter helhjertet forligskredsens intention om at styrke og forny de gymnasiale uddannelser, herunder at skabe et moderne og fleksibelt hf, der fornyr uddannelsen og styrker hf's særlige rolle i uddannelsessystemet.

Nedenstående vil vi påpege en række forhold, som vi finder uklare eller direkte skadelige for at opretholde et tilstrækkeligt diversificeret og fagligt niveau for det almene gymnasium (stx), herunder at sikre, at der også fremtidigt findes mulighed for gennemføre en stx-uddannelse i alle dele af landet. Vores største bekymring er, at såfremt alle reformens tiltag implementeres, kan det blive væsentligt sværere at opretholde et godt fagligt udbud og et attraktivt studiemiljø uden for de større byer.

På det overordnede plan vil vi påpege to forhold:

For det første vil Gymnasiernes Bestyrelsesforening gerne beklage den eskalering af detailstyring, som præger visse dele af lovforslagene. Disse er uhensigtsmæssige og skader både den daglige - og den strategiske ledelses muligheder for at tilrettelægge institutionens undervisning, så den afspejler det lokale behov og den efterspurgte kvalitet.

Ligeså vil vi gerne beklage, at der ikke afsættes tilstrækkelige midler til implementering af gymnasireformen. Det kræver både ressourcer og økonomi at implementere en reform, så de ønskede nyskabelser og den efterstræbte kvalitet bliver rodfæstet. Det korresponderer dårligt sammen, når man ønsker at implementere reformen samtidig med, at stx finansierer implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen, og at der sker store besparelser som følge af den årlige 2. pct. reduktion i taxametre (omprioriteringsbidraget).

For så vidt angår lovteksten har vi følgende bemærkninger:

Ligestilling af uddannelserne

Af lovforslagets §§ 3, 4 & 5 fremgår det, at den overordnede hensigt med reformen er, at de fire gymnasiale uddannelser ligestilles, herunder at de alle fire primært sigter imod videregående uddannelse. Det forekommer derfor underligt, at lovforslaget viderefører en uhensigtsmæssig forskel mellem på den ene side htx og hhx og på den anden side hf og stx. I formålsparagraffen for htx og hhx nævnes, at eleverne skal udvikle deres evne til at analysere og arbejde med "virkelighedsnære" forhold. Det sidstnævnte er ikke omtalt i formålsformuleringerne for hf og stx, og det vil være en betydelig styrkelse af disse to uddannelsers formålsbeskrivelse og hermed kravene til undervisningen, at der også for disse uddannelser udtrykkes fordring om undervisning, som er "virkelighedsnær".

Den manglende indholdsmæssige ligestilling af de gymnasiale uddannelser, viser sig i øvrigt at gå igen i beskrivelsen af studieretningerne.

Studieretninger

Det er overraskende, at htx, som hverken har en kunstnerisk profil eller idræt som fag, får lov til at udbyde studieretninger med design B og idræt B, når stx pludselig fratages muligheden for overhovedet at udbyde studieretninger med kunstneriske fag på B-niveau og idræt på B-niveau.

For så vidt angår idræt er det svært at finde begrundelsen for, at idræt logisk kan indgå i et af hovedområderne på htx: anvendt naturvidenskab, teknologi og kommunikationsteknik, mens idræt ikke tilsvarende kan indgå i et af hovedområder for stx: naturvidenskab, samfundsvidenskab, sprog og kunst.

I den politiske aftale, som ligger til grund nærværende lovforslag, var det et ønske, at der skulle udbydes færre studieretninger, og det var et ønske, at studieretningerne i større omfang skulle give direkte adgang til videregående uddannelser. Der anføres dog ingen begrundelser for nævnte ændring: at en studieretning, der hidtil har været kendt på stx, ikke længere kan udbydes her, men fremover kan udbydes på htx. Det skal endelig anføres, at der i dag typisk ikke findes et fagligt miljø eller de fysiske rammer til idræt på de institutioner, der udbyder htx, mens begge dele findes i betydeligt omfang på stx-institutionerne. Der skal derfor investeres betydelige ressourcer til begge dele på htx samtidig med, at det vil være et alvorligt tilbageslag for den stærke tradition og de dygtige lærerkompetencer, der knytter sig til faget idræt på det almene gymnasium.

Det undrer også i beskrivelsen af studieretningsforløb, at fortsætterspansk fremgår som en mulighed (jf. § 24 om den merkantile gymnasieuddannelse og § 25 om den almene gymnasieuddannelse). Begge steder nævnes ud over begynderpansk også fortsætterspansk. Da spansk ikke er et fag, der i folkeskolen udbydes som andet end valgfag, og spansk i øvrigt ikke indgår i læreruddannelsen, er det vanskeligt at, se hvordan der kan være tilstrækkeligt med elever til fortsætterspansk.

Lærerkompetencer

I lovforslagets § 56 lægges der op til, at det fremtidigt skal være muligt at ansætte professionsbachelor i naturvidenskabelige fag og matematik – det vil sige, at man fraviger kravet om kandidatuddannede lærerkræfter. Dette er ikke en del af forligsteksten, hvorfor den del af lovforslaget er overraskende. I Gymnasiernes Bestyrelsesforening er vi vidende om, at muligheden for at ansætte ikke-kandidater i visse fag i mange år har eksisteret for htx og hhx, fordi man i disse to uddannelser har haft brug for ”praktikere”. I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi ikke, at dette argument holder for stx, idet uddannelsens sigte, ud over også at være virkelighedsnær, er målrettet de forskellige videregående uddannelser.

Klassedannelse og samlæsning

Ifølge lovforslaget er der næsten frie muligheder for samlæsning, men der er en begrænsning, som til gengæld er temmelig afgørende: Man må ikke samlæse hold på forskellige niveauer. At elever ikke kan påbegynde og følge undervisningen i et fag sammen, selv om en del af dem falder fra, når faget er nået til B-niveau, finde vi det vanskeligt at argumentere for, især fordi samlæsning på tværs af niveauer samtidig finder sted på universiteternes bacheloruddannelser.

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi, at dette har en række uhensigtsmæssige konsekvenser, som i sidste ende kan betyde, at det bliver sværere at drive mindre gymnasier økonomisk rationelt, og at eleverne vil søge mod de større gymnasier med flere valgmuligheder.

Denne begrænsning kan yderligere forstærkes af muligheden for at optage en overkapacitet af elever ved skoleårets start – for og så at regne med at det statistiske frafald vil resultere i ”fornuftige” klassestørrelser. Denne mulighed kan selvsagt bedre udnyttes af de større gymnasier og kan derfor betyde færre elever i mindre gymnasier.

Institutionens leders pædagogiske opgaver og ansvar

Med lovforslaget foreslås den nuværende formulering fra stx fjernet: ”Rektor er skolens daglige leder, og rektor leder og fordeler det pædagogiske arbejde mellem skolens ansatte”, jf. bemærkninger til de enkelte paragraffer: Til § 58, side 129, hvor der som begrundelse for forslaget om bortfald anføres: *’Dette antages dog fortsat at være gældende ret, jf. stk.1 og de institutelle love på området’.*

Det forekommer at være uheldigt, hvis det ikke fortsat eksplicit fremgår af loven, at rektor ”leder og fordeler”. Det er derfor meget bemærkelsesværdigt og et uheldigt signal, hvis en sådan formulering fjernes efter at have stået i den hidtidige lov.

Optagelse og fordeling

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening hilser vi de nye adgangskrav velkommen, men hæfter os ved, at der ikke er etableret en enkel og gennemskuelig model. Der er mange optagelseskriterier, som det kræver oplysning for at forstå – og indsigt at implementere. Der bliver behov for en ekstra indsats og ressourcer til kommunikation af disse.

Der er behov for en klar definition af ansvarsfordelingen mellem den enkelte institution, det forpligtende samarbejde, regionen og ministeriet, som bør tildeles større kompetence til at fastlægge den samlede kapacitet for:

- at gøre det reelt muligt for institutionerne og regionerne at fremme lokale uddannelsespolitiske mål
- at sikre en optimal udnyttelse af skolernes samlede kapacitet
- at sikre mindre institutioner og institutioner i udkantsområder
- at fastholde den geografisk spredning af gymnasier til gavn for elever og lokalområder

Hf

Generelt set er der mange spændende forslag ang. den fremtidige organisering af hf, som tager hensyn til den kritik og skepsis, der har været om hf.

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi, at de nye projekt- og praktikforløb er positive nyskabelser. Ligeledes er fagpakker gode og relevante nydannelser, men vi vil dog pointere, at de medfører en særlig udfordring for institutioner med få hf-spor. For skoler med mindre hf-afdelinger bliver det en stor udfordring at tilrettelægge fagpakker, hvor man kan samlæse hold på tværs af fagpakker og klasser. Her kunne tværgående fagpakker være løsningen.

Med venlig hilsen

Hans Peter Jensen
Formand